

Kompetanse 1: Pasient og publikum		
Kompetent	Erfaren	Ekspert
C1 Informerer om osteoporose og lavenergibrudd til pasienter og publikum, ved å bruke språk og hjelpemidler de forstår C2 Søker råd fra erfarne klinikere ved tvil om pasienten er samtykkekompetent	P1 Planlegger og gjennomfører utdanning (i egen institusjon) om forbedring av beinhelse og bruddforebygging for enkeltpersoner og grupper P2 Formidler informasjon om lokale og nasjonale støttetjenester P3 Utvikler og evaluerer lokal pasientinformasjon og innhenter tilbakemeldinger fra pasienter P4 Involverer brukere i utviklingen av ressurser	E1 Underviser helsepersonell og deltar i regionale/ nasjonale nettverk for å dele kunnskap og kompetanse E2 Planlegger og gjennomfører utdanningsstrategier for å forbedre beinhelse og bruddforebygging, rettet mot enkeltpersoner og grupper på regionalt og nasjonalt nivå E3 Sikrer at språket i trykte publikasjoner gjenspeiler behovene til lokale minoriteter E4 Leder utviklingen av ulike typer pasient- og pårørendeinformasjon

Kompetanse 2: Identifisering og bruddrisikovurdering		
Kompetent	Erfaren	Ekspert
C1 Identifiserer og henviser pasienter med lavenergibrudd som trenger vurdering for sekundær bruddforebygging C2 Vurderer bruddrisiko i henhold til lokale retningslinjer og standardverktøy (f.eks. FRAX, Garvan) C3 Evaluerer behandlingsetterlevelse for personer som blir behandlet for osteoporose C4 Diskuterer funn fra risikovurdering med pasienter/ pårørende på en forståelig måte C5 Er oppmerksom på risikoen for vold mot eldre og vurderer det når det kan være hensiktsmessig C6 Vurderer kalsiuminntaket i kosten	P1 Bidrar til utvikling av lokale retningslinjer for vurdering og utredning P2 Gjenkjenner tegn på en atypisk femurfraktur P3 Foretar smertevurdering ved vertebrale brudd P4 Foretar ytterligere individuell vurdering for å undersøke om pasienten har andre sykdommer eller bruker medikamenter som kan gi risiko for osteoporose (f.eks sarkopeni) P5 Planlegger tiltak for å redusere bruddrisiko ut fra risikovurderingen	E1 Sikrer at nyeste retningslinjer og anbefalinger for vurdering av beinhelse blir en del av normal praksis E2 Engasjerer seg med andre interessenter lokalt som kan bidra til å utvikle forløp for identifisering og henvisning av pasienter til sekundærforebygging av brudd E3 Bidrar til regionale og nasjonale retningslinjer for vurdering av osteoporose og beinhelse E4 Gir råd i vanskelige og komplekse saker

Kompetanse 3: Beinhelse og osteoporosebehandling

3.1 Livsstilsendring

Kompetent	Erfaren	Ekspert
C1 Diskuterer med pasient og pårørende om livsstilsendringer som kan bedre beinhelsen C2 Kjenner til eventuelle hindringer som kan forhindre etterlevelse av livsstilsendringer, og kan formidle disse til pasient og pårørende C3 Henviser til passende spesialisthelsetjenester for støtte til livsstilsendring	P1 Underviser annet helsepersonell i livsstilsendring og gjennomføring av tiltak	E1 Utvikler og gjennomfører strategier for livsstilsendring og involverer annet helsepersonell i gjennomføringen av disse

Kompetanse 3: Beinhelse og osteoporosebehandling

3.2 Ikke-medikamentell behandling

Kompetent	Erfaren	Ekspert
C1 Forklarer pasient/ pårørende hvilken påvirkning ikke-medikamentelle faktorer som røyking, alkohol og trening har på beinhelse	P1 Tilpasser anbefalinger om inntak av kalsium- og vitamin D i kostholdet og som tilskudd basert på pasientens behov P2 Gir tilpassede råd basert på evidensbaserte treningsprogrammer	E1 Utvikler og opprettholder henvisningsrutiner til andre tjenester i samsvar med lokal, regional og nasjonal praksis E2 Følger opp henvisninger til andre tjenester, og resultatet av disse

Kompetanse 3: Beinhelse og osteoporosebehandling

3.3 Medikamentell behandling

Kompetent	Erfaren	Ekspert
C1 Forklarer pasienter/ pårørende (i henhold til lokale retningslinjer) førstevalg av anti-osteoporosemedisiner, hvilke fordeler de har og hvordan de skal brukes C2 Gir tilpasset informasjon i et egnet format C3 Gjenkjenner hindringer for behandlingsetterlevelse og diskuterer disse med pasient/ pårørende C4 Informerer pasient/ pårørende om å gjenkjenne og reagere på vanlige bivirkninger C5 Gir pasient/ pårørende kontaktinformasjon for ytterligere råd og veiledning C6 Gir råd til pasient/ pårørende om pasientorganisasjoner C7 Er klar over hvilke medisiner som er tilgjengelige og hjelper pasienter med å finne aktuelle alternativ ut ifra pris og refusjonsmulighet	P1 Lærer opp helsepersonell på egen institusjon om nylig godkjente medikamenter og om relevante kliniske oppdateringer for eksisterende behandlinger P2 Undersøker og diskuterer behandlingsalternativer med pasient/ pårørende P3 Beskriver forventet reduksjon i bruddrisiko etter behandling P4 anbefaler å endre medikament ved behov, og søker råd fra erfarne kollegaer der det er nødvendig P5 Beskriver vanlige og sjeldne bivirkninger av behandling P6 Evaluerer og følger opp vanlige og sjeldne bivirkninger av behandling, samt iverksetter tiltak i henhold til nasjonale eller lokale forskrifter P7 Informerer fastlegen og andre involverte om behandlingsanbefalingene P8 Er pådriver for policyendring angående blåreseptordningen og refusjonskrav	E1 Sikrer at siste oppdatering av retningslinjer for osteoporosebehandling brukes E2 Gir innspill til regionale eller nasjonale behandlingsforløp

Kompetanse 4: Fallforebygging

Kompetent	Erfaren	Ekspert
C1 Foretar fallrisikovurdering (i tråd med lokale retningslinjer) for alle pasienter med lavenergibrudd etter et fall C2 Bruker validerte fallrisikoverktøy og arbeider innenfor lokale og nasjonale retningslinjer C3 Forklarer resultater fra fallrisikovurdering til pasient/ pårørende og diskuterer individuelle behov C4 Gjenkjenner årsaker til fall som krever umiddelbare tiltak C5 Starter enkle fallforebyggende tiltak	P1 Henviser pasienter til spesialist for fallvurdering og fallforebyggende tiltak basert på regionale, nasjonale eller internasjonale retningslinjer, som World Falls Prevention Guidelines P2 Underviser annet helsepersonell om fallforebygging P3 Kjenner til treningsprogrammer som kan forebygge fall og optimalisere beinhelsen	E1 Utvikler og forbedrer tverrfaglige forløp for fallforebygging basert på regionale, nasjonale eller internasjonale retningslinjer, som World Falls Prevention Guidelines E2 Utvikler skreddersydde programmer for fysisk aktivitet med fokus på fallforebygging

Kompetanse 5: Oppfølging		
Kompetent	Erfaren	Ekspert
C1 Følger opp behandlingsetterlevelse, bivirkninger og kontraindikasjoner på tilgjengelige medisiner	P1 Gir pasient/ pårørende anbefaling om endring av osteoporosebehandling når det er hensiktsmessig, og innhenter råd fra erfarent klinisk personale etter behov og i samsvar med nasjonale eller lokale retningslinjer P2 Tolker DXA- kontroller for å identifisere klinisk relevante endringer P3 Kommer med forslag til endring av behandling for å forbedre etterlevelsen P4 Tolker blodprøveresultater for å identifisere klinisk relevante forskjeller	E1 Leder utviklingen av lokale behandlingsforløp for å følge opp anbefalt behandling og andre tiltak som reduserer bruddrisiko, som for eksempel fallforebygging

Kompetanse 6: Tjenesteutvikling, forbedring og ledelse

Kompetent	Erfaren	Ekspert
C1 Kan forstå og følge trinnene i en kvalitetsforbedringsprosess	P1 Registrerer og følger opp resultater av kvalitetsindikatorer	E1 Kan presentere hele kvalitetsforbedringsprosessen lokalt, regionalt og nasjonalt
C2 Forstår lokale henvisningsforløp	P2 Utarbeider en kvalitetsforbedringsprosess i samarbeid med primær- og spesialisthelsetjenesten	E2 Deltar i og bidrar til oppdatert forskning og evidens innenfor kvalitetsforbedring og bruddforebygging
C3 Evaluerer pasienterfaringer for å forbedre behandlingen	P3 Leder kvalitetsforbedringsprosessen	E3 Gir opplæring til helsepersonell som jobber med FLS og til andre spesialiteter på regionalt og/eller nasjonalt nivå
	P4 Fullfører årsaks-virkningsdiagram - og drivdiagrammer for å analysere og forbedre prosessene	E4 Deler erfaringer og kompetanse med kollegaer lokalt, regionalt og nasjonalt
	P5 Identifiserer prosessmål, resultatmål og balanseringstiltak	E5 Leder kvalitetsarbeid for å bidra til tjenesteutvikling
	P6 Beskriver hovedkomponentene for en bærekraftig intervensjon som kan oppskaleres og spres	E6 Utvikler behandlingsforløp og engasjerer samarbeidspartnere for henvisninger utenfor den sekundære bruddforebyggingstjenesten
	P7 Gjennomgår faglig utvikling for å bli en bedre trener («train the trainer»)	E7 Bidrar til revisjon av nasjonal veiledning om bruddforebygging og andre relevante retningslinjer
	P8 Tilbyr opplæring lokalt til helsepersonell i andre spesialiteter, og til helsepersonell som jobber med FLS	E8 Gir informasjon til ikke-kliniske beslutningstakere på regionalt eller nasjonalt nivå
		E9 Støtter og er pådriver for endringer i politikk